

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לב"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • איגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תשטז

ערב שבת-קודש

פרשת מצורע

ו' בניסן ה'תשס"ח

יוצא-לאור על-ידי

מכון ליובאוויטש שעל-יד

צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו — המרכז

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

ו' בניסן ה'תשס"ח – י"ג בניסן ה'תשס"ח

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	ו' בניסן	הלי זכיה ומתנה פרק ד-ו.	הלי פרה אדומה.. בפרקים אלו. פרק ח.	מ"ע רמה.
ש"ק	ז' בניסן	פרק ז-ט.	פרק ט.	מ"ע רמה.
א'	ח' בניסן	פרק י-יב.	פרק י.	מ"ע רמה.
ב'	ט' בניסן	הלי שכנים.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק יא.	מ"ע רלו.
ג'	י' בניסן	פרק ד-ו.	פרק יב.	מ"ע רלו.
ד'	י"א בניסן	פרק ז-ט.	פרק יג.	מ"ע רלו.
ה'	י"ב בניסן	פרק י-יב.	פרק יד.	מ"ע רלו.
ו'	י"ג בניסן	פרק יג-יד. הלי שלוחין ושותפין.. בפרקים אלו. פרק א.	פרק טו.	מ"ע רמה.

זמני השבוע *

תאריך	עלות השחר**		זמן ציצית ותפילין	זריחת החמה	זמן ק"ש סוף	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה***	צאת הכוכבים
	120 ד'	72 ד' לפני הזריחה							
ו', ו' בניסן	4.12	5.03	5.26	6.22	9.28	12.42	1.14	7.06.5	7.31
ש"ק, ז' בניסן	4.10	5.02	5.25	6.21	9.27	12.42	1.14	7.07.2	7.32
א', ח' בניסן	4.09	5.01	5.23	6.20	9.27	12.42	1.14	7.07.9	7.32
ב', ט' בניסן	4.07	4.59	5.22	6.18	9.26	12.41	1.14	7.08.6	7.33
ג', י' בניסן	4.05	4.58	5.21	6.17	9.25	12.41	1.14	7.09.3	7.34
ד', י"א בניסן	4.04	4.57	5.19	6.16	9.24	12.41	1.13	7.10.0	7.35
ה', י"ב בניסן	4.02	4.55	5.18	6.15	9.24	12.41	1.13	7.10.7	7.35
ו', י"ג בניסן	4.01	4.54	5.17	6.14	9.23	12.40	1.13	7.11.4	7.36

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"י בסידורו (יסדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"י שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש
מצורע	6:30	7:44	6:45	7:46	6:37	7:46	6:47	7:45
אחרי	6:35	7:49	6:50	7:51	6:42	7:52	6:51	7:50
חג-הפסח	חג	7:50	חג	7:52	חג	7:53	חג	7:51

עורך ראשי: מנחם מענדל ברוד • עורך: נחמיה קפלון • הגהה: יוסף-יצחק אולידורט

מו"ל: מכון ליובאוויטש שעל-יד צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

יו"ר: הרב יוסף-יצחק הכהן אהרונוב

כתובת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 72915, טל' 03-9607588, פקס: 03-9606169

אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il ISSN 0793-7474

המשכת כל הברכות על-ידי משה איש האלוקים

בברכות משה רבינו יש שתי המעלות שבברכות הקב"ה: הברכה נמשכת מלמעלה מהגבלה, ויורדת ומתלבשת עד לנשמות בגופים
• מצד בחינת משה שבכל יהודי יש לכל אחד הכוח לחבר בעבודת ה' שלו שני קצוות אלו • בדורנו באו לגילוי עבודת ותפילות "משה" שבדורנו, המגלה ונותן כוח לכל יהודי למלא את שליחותו בעולם ולהביא לגילוי המשיח • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

הפתוחה הקדושה והרחבה⁷, בלי שום מדידה והגבלה במקום ובזמן, במילא הרי זה בא תיכף ומיד ממש⁸, ויחד עם זה "ואני אברכם": כפי שהוא למעלה ממדידה והגבלה (מ"אני", הקב"ה בעצמו) הרי זה נמשך (ברכה מלשון המשכה⁹) לבניישראל למטה. ובאופן של "אברכם" (סתם, בלי פרטים) שזהו - כל הברכות, לכל יהודי ולכל היהודים¹⁰, בין בעניינים כלליים ובין בעניינים פרטיים, עד לפרטי פרטים.

להדיעה שלישראל נאמר ("כהנים מברכים ישראל והקב"ה מסכים עליהם") "ברכה לכהנים מנא לי", "מואברכה מברכיך" (לך לך יב, ג) - חולין שם.
 (7) נוסח ברכה השלישית (- ורמן התורה) דברכת המזון.
 (8) ובמכ"ש מברכת הכהנים, שהיא באופן ד"עד מהרה ירוץ דברו" (תהלים קמו, טו. וראה לקו"ת ס"פ קרח. ובכ"מ), עאכ"כ הברכה של הקב"ה עצמו, "ואני אברכם".
 (9) תו"א מקץ לו, ג. ובכ"מ.
 (10) שהרי גם להדיעה ש"ואני אברכם" לכהנים נאמר (כנ"ל הערה 6), ישראל מתברכין מפי הגבורה, ואי"צ לזה קרא מיוחד (ובלשון התוס' חולין שם ד"ה והקב"ה: "פשיטא דמסכים, כיוון שצויה להם לברך"), כמשנת"במ"א (לקו"ש ח"י ע' 42).

א. כשם שבתורה הסדר הוא ש"במה שסיים כו' פתח להם כו"¹¹ - כך צריך להיות אצל בניישראל, ש"במה שסיים" נעשה אחר כך המשך התחלת ופתיחת העניין שלאחרי זה באופן של פעולה נמשכת (עד - על כל השנים כולם)².
 כיוון שסיימ³ עתה עם "ואני אברכם"⁴ - "פתח להם" גם בעניין זה:

"ואני אברכם": הקב"ה אומר בתורה (ואין מקרא יוצא מידי פשוט⁵), שהוא בעצמו יברך את כל המברכים⁶, ובברכתו של הקב"ה - מידו המלאה

- (1) ב"ר פ"ק, יא. מדרש תהלים בתחלתו.
- (2) היינו, שיש בזה ב' ענינים: (א) בענין חדש זה (ש"פתח להם") ישנו המשך וכחות של הבא לפני זה (עד סיומו), (ב) שענין חדש זה מוסיף חידוש גם בהבא לפניו. ועפ"ז יומתק הטעם ש"פתח להם" "במה שסיים" הקודם לו.
- (3) בברכת כהנים של א' הרבנים שי', שנאמרה בהמשך לברכת אנ"ש שי'. המו"ל.
- (4) נשא ו, כז.
- (5) שבת סג, א. וש"נ.
- (6) להדיעה ש"ואני אברכם" לכהנים נאמר, "כהנים מברכין ישראל והקב"ה מברך לכהנים" (חולין מט, סע"א). וגם

(הקב"ה עצמו) אברכם",

וכמודגש בתוכן התפילה והברכה, ובסיומה¹⁶ -
 "ויהי נועם ה' אלקינו עלינו", ש"עלינו" - כל יהודי
 וכל בני-ישראל - יהיה הגילוי ד' נועם ה' אלקינו",
 "נועם"¹⁷ (נועם עילאה) הוא דרגא דעתיק, ופנימיות
 עתיק, עד - עצמותו יתברך¹⁸ ("אני", "אני אברכם"¹⁹),
 ושזה יומשך ב"מעון" (אותיות נועם²⁰), מלכות, עד
 ב"מעשה ידינו", והכוח על זה בא מ"תפילה למשה
 איש האלקים", תפילת עשיר²¹, שמגיע עד בעצמותו
 יתברך²²,

ולכן מובן שזו ברכה שלמעלה מכל מדידה והגבלה
 במקום וזמן, כיוון שזה בא מ"משה איש האלקים"
 ובאופן ד' נועם ה' אלקינו עלינו.

וכפי שמוכן מכך שבברכה זו ברך משה את בני-
 ישראל שתהיה השראת השכינה במשכן - "יהי רצון
 שתשרה שכינה במעשה ידיכם, ויהי נועם ה' אלקינו
 עלינו גו"²³, ובאופן ד' כוננה עלינו גו", מחוזק
 באופן יסודי - בקביעות, לעד ולנצח נצחים (כמובן
 מהפירוש בתניא על "שכינתא שריא" שזהו בקביעות²⁴

16 דרחמנא - קידושין כג, ב. ו"ש"ג.

17 וכן בתחלתה: מעון אתה היית לנו.

18 בהבא להלן ראה ד"ה תפילה למשה - במאמרי אדה"ז
 אתהלך לאזניא ע' קנו. תר"ס (ע' נט). וראה גם ד"ה זה
 תשכ"ט (קונטרס י"א ניסן שנה זו) ס"ב - נעתקו בקובץ י"א
 ניסן הנ"ל אות: ו, יח, כא.

19 ראה גם קובץ י"א ניסן הנ"ל עה"פ ויהי נועם (אות עז
 ואילך). ועוד.

20 ראה ברכת ערב יוה"כ (לאחרי תפילת מנחה) שנה זו סעיף
 ג. ו"ש"ג.

21 ל"ת וס' הליקוטס להאריז"ל עה"פ. הובא במקומות שצויינו
 בהערה 17.

22 ראה זח"א קסט, ב. וראה נדרים לח, א.

23 ד"ה תפילה למשה תר"ס ותשכ"ט הנ"ל (הערה 17).

24 נסמן בהערה 13.

25 ראה תניא פ"ו (יו"ד, ב), שמביא מאחז"ל (סנהדרין לט,
 א) "כל בי עשרה שכינתא שריא (ומוסיף בתניא): לעולם".
 וי"ל, כי הותכן בתניא שם הוא ש"צד הקדושה אינו אלא
 השראה והמשכה מקדושתו של הקב"ה ואין הקב"ה שורה
 אלא על דבר שבטל אצלו יתב' בין כו' בין בכח כו', ולכן
 אמרו רז"ל שאפי' אחד שיושב ועוסק בתורה שכינה שריו'
 כו' וכל בי עשרה שכינתא שריא לעולם" - שמכיוון "שבכחו
 להיות בטל ממש" לעולם, לכן גם השראת השכינה עליו היא
 לעולם. וראה גם תניא ספ"ה. ולהעיר שבתניא פ"א מביא

זאת אומרת, ש"ואני אברכם" כולל שני עניינים,
 שני קצוות: שמ"אני" (הקב"ה בעצמו) שלמעלה מכל
 מדידה והגבלה, נפעל "אברכם", ברכה והמשכה
 לבני-ישראל למטה.

בכל ברכה והמשכה צריך שיהיו שני עניינים:
 שהברכה תבוא ממקום הגבוה יותר מההגבלות
 של המתברך מצד עצמו (שלכן הוא צריך לברכה),
 ועם זאת, שתימשך במתברך בפנימיותו, לפי ענינו
 וההצטרפות שלו.

**ב. ברכת הקב"ה ("ואני אברכם") - ובשני
 העניינים:** (א) ברכה שלמעלה ממדידה והגבלה,
 (ב) שנמשך לכל יהודי למטה - מודגשת במיוחד
 בתפילת וברכת משה בהתחלת מזמור צדי"ק
 בתהלים¹¹ - הראשון מבין "אחד עשר"¹² מזמורים
 שמושה אמרם¹³ - שמתחיל: "תפילה למשה איש
 האלקים", ומסתיים (בתפילתו של משה) "ויהי
 נועם ה' אלקינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו
 ומעשה ידינו כוננהו":

כיוון שזוה תפילה (תפילה למשה) - וגם ברכה¹⁴
 - של "משה איש האלקים", מובן אם כן שיש כזה
 כוח (מברכת) "אלקים"¹⁵, על-דרך (כביכול) "ואני

11 ע"פ המנהג לומר בכל יום המזמור תהלים המתאים לשנות
 חייו (מכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר, נדפס ב"קובץ מכתבים"
 שבסו"ס אהל יוסף יצחק (ע' 214). אגרות-יקודש שלו ח"א
 ע' לא. ח"י ע' נג. וראה גם מאמרי אדה"ז הקצרים ע' שמא)
 - מתחילים ב"א ניסן שנה זו (תנש"א) אמירת מזמור צדי"ק
 שבתהלים. - ביאורי רבותינו נשיאינו על פסוקי מזמור זה
 נלקטו ב"קובץ י"א ניסן - שנת הצדי"ק" (קה"ת, תנש"א).
 ועיי"ש בנוגע לכמה עניינים הבאים להלן.

12 ראה הערה 28.

13 מדרש תהלים ופרש"י עה"פ (צ, א). פרש"י פקודי לט, מג.
 ועוד.

14 שהרי "ויהי נועם גו" הוא ברכת משה "שתשרה שכינה
 במעשה ידיכם" - כדברי חז"ל עה"פ (פקודי שם. פרשתנו
 (שמיני) ט, כג) "ויברך אותם משה", "ויברכו את העם"
 (פרש"י פקודי ושמיני שם. פרש"י תהלים כאן. וראה תו"ש
 עה"פ פקודי שם (אות לד.) ו"ש"ג).

15 היינו, שנוסף לזה שבתפילה וברכה זו ישנו כחו של הקב"ה,
 כמו בכל התפילות והברכות (של כל ישראל) שיש בהם
 כחו של הקב"ה (שאליו מתפללים והוא מקור כל הברכות
 והשפעות כו'), הרי זה "תפילה למשה איש האלקים", ע"ד
 "ואני אברכם" (כביכול), בהוספה על ברכת הכהנים (שלוחי

ג. ויש לומר יתירה מזו: הכוח והאופן שבו ברכתיו של הקב"ה נמשכים למטה לבני-ישראל הוא על-ידי משה רבינו - הרועה הנאמן של כל בני-ישראל²⁹ (בכל הדורות³⁰), שעל-ידו נמשכים כל ההשפעות לבני-ישראל, והוא הממוצע המחבר "ביניכם ובין ה' אלקיכם"³¹ - (שבהיותו ממוצע) יש בו משני העניינים שהוא מחברם³², כפי שחזו"ל אומרים³³ על "איש האלקים" - "מחציו ולמטה איש מחציו ולמעלה האלקים". משה יש בו שני העניינים - הן כפי שהוא בדוגמא שלמעלה ("מחציו ולמעלה האלקים"), והן כפי שהוא בדוגמא

ונצחיות²⁵), "ושכנתי (בקביעות) בתוכם"²⁶, בתוך כל אחד ואחד מישראל²⁷.

ויש לומר שהכוח לזה בא מכך שהברכה היא מ"משה איש האלקים", שדווקא מהקב"ה בא הכוח לפעול השראת השכינה באופן של קביעות ונצחיות).

על-פי זה נמצא שב"תפילה למשה גו" מודגשים שני העניינים הנ"ל ("בואני אברכם") שצריכים בברכה: יחד עם זה ש"תפילה למשה איש האלקים" היא ברכה שלמעלה מכל מדידה והגבלה - היא ברכה שנמשכת לכל יהודי, וברכה כללית

ברכותיו של הקב"ה נמשכות למטה לבני-ישראל על-ידי משה רבינו - הרועה הנאמן של כל בני-ישראל בכל הדורות, שעל-ידו נמשכות כל ההשפעות לבני-ישראל

לבני-ישראל למטה ("מחציו ולמטה איש"), ובהיות בו שני עניינים אלו יש למשה הכוח ד"תפילה למשה" - להוריד את הברכות של הקב"ה כפי שהם למעלה ממדידה והגבלה ("ואני אברכם")³⁴ לבני-ישראל בהיותם נשמות בגופים למטה (בבחנית "איש").

- ו]בפרטיות יותר יש לומר, שזהו החילוק בין
-
- בעשר, בכל העשר ספירות, ועד בספירת המלכות (ראה ד"ה תפילה למשה ששכ"ט שבהערה 17. וש"נ).
- 29) ראה תניא רפ"ב. וראה שמו"ד עה"פ (שמות ג, א) ומשה ה' רועה (פ"ב, ג"ד).
- 30) דאחפשטותא דמשה בכל דרא ודרא - זח"ג רעג, א. תקו"ז תס"ט. וראה תניא פמ"ד (סג, א). ועוד.
- 31) ואתחנן ה, ה.
- 32) ראה בארוכה ד"ה פנים בפנים תרנ"ט (ע' קצ ואילך).
- 33) מדרש תהלים (באבער) עה"פ. דבר"ד פי"א, ד.
- 34) והרי ציווי ה' על ברכת כהנים נאמר ע"י משה - "וידבר ה' אל משה לאמר דבר גו" (נשא ו, כב ואילך). ויומתק ע"פ פירוש הבחיי (עה"פ ומעשה ידינו כוננה עלינו), ש"מעשה ידינו" קאי על "נשיאת כפים שעשה אהרן ביום ההקמה, שזה לשון על-ידינו", היינו, שלאחרי ברכת כהנים של אהרן ניתוסף בזה ע"י ברכתו של משה ש"מעשה ידינו כוננה עלינו", ע"ד ובדוגמת ההוספה ד"ואני אברכם" על ברכת כהנים שלפני זה.

- הברכה ש"תשרה שכינה במעשה ידיכם"²⁸.

מאחז"ל הנ"ל (שכל בי עשרה שכינתא שריא) בנוגע להרשע ורע לו, שבחי' טוב שבו הוא רק בבחי' מקיף עליו (שריא). ועפ"ז נמצא שהענין דשכינתא שריא הוא תמיד בכל ישראל (גם במי שאין בו בחי' טוב בגלוי), וראה לקו"ת ר"פ ראה. ד"ה ראה תשמ"ג (נעתק בקובץ י"א ניסן שנת הפ"ט אות יט). ויש לתווכך זה עם משנ"ת בתניא פ"ו הנ"ל, ע"פ המבואר בלקו"ת (יוה"פ סט, ב). שאף שהשראה היא בחי' מקיף (וראה גם אנה"ק סכ"ג. תו"א נד, ג) "אעפ"כ הוא פועל פעולה בהם כו".

- 25) ראה רמב"ם הל' ביהב"ח פ"ו ה"ט: קדושת המקדש וירושלים מפני השכינה ושכינה אינה בטלה. וראה לקו"ת פקודי (ה, א. ז, ב) בפירוש "משכן העדות", שעד(ות) הוא לשון נצחיות. וראה תהלים לו, כט: צדיקים ירשו ארץ וישכנו לעד עלי', וברד"ה באתי לגני השי"ת, שמשכינים בחינת שוכן עד מרום וקדוש שיהי' בגילוי למטה.
- 26) תרומה כה, ח.
- 27) ראה ר"ח שער האהבה פ"ו קרוב לתחילתו (ד"ה ושני פסוקים - סט, ב). אלשיך עה"פ קרוב לסופו (ד"ה עוד יתכן). של"ה סט, א. רא, א. שכה, ב. שכו, ב. ועוד.
- 28) וכמרומו גם בזה שהוא הראשון של ה"אחד עשר מזמורים" שאמרם משה - שב"אחד עשר" יש שני עניינים: (א) אחד שלפני (ולמעלה מ)עשר, אנת הוא חד ולא בחושבן (בחי' עתיק), (ב) אחד עשר - המשכת אחד (חד ולא בחושבן)

כהמשך הכתוב ("ועתה ישראל גו") "ללכת בכל דרכיו ולאהבה אותו ולעבוד את ה' אלוקיך גו' לשמור את מצות ה' גו"⁴³.

מזה מובן, שכשם שאצל משה ישנם שני העניינים "איש" ו"האלקים" (שעל-ידם הוא ממוצע המחבר בין הברכות שלמעלה ובניישראל למטה), על דרך זה ישנו "אפס קצהו ושמץ מנהו"⁴⁴ אצל כל יהודי [.]. שזה נותן בו את הכוח לקבל את הברכות בשלימות.

ה. [.]. עניין הנ"ל ד"תפילה למשה" מודגש יותר ובגילוי בדורנו זה - שישנו הכוח של התפילות הברכות והעבודה דרבותינו נשיאינו, אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא⁴⁵, עד כ"ק מו"ח ארמו"ר נשיא דורנו, אתפשטותא דמשה שבדורנו,

ובפרט שעומדים לאחרי ארבעים שנה מהסתלקות-הילולא שלו (בשנת תש"ו), כאשר "נתן ה' לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע"⁴⁶, קאי איניש אדעתא דרביה⁴⁷,

שהוא נותן את הכוח לבחינת משה בכל יהודי בדורנו - ובפרט על-ידי גילוי פנימיות התורה - לגלות איך שהוא "משה איש האלקים", ואיך ש"יהי נועם ה' אלקיננו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו", גילוי בחינת נועם (פנימיות עתיק), על-ידי לימוד התורה, ובפרט פנימיות התורה, והעבודה של הפצת התורה והיהדות והפצת המעינות חוצה, באופן שזה פועל "כוננהו" ב"מעשה ידינו", בכל הדרגות שבזה,

החל מהעבודה עם עצמו - על-ידי זה שכל יהודי מגלה (בכוח נשיא דורנו) את עובדת היותו שלוחו של הקב"ה, ושלוחו של אדם (העליון⁴⁸) כמותו⁴⁹ ("משה איש האלקים"), שזה נפעל על-ידי זה שיהודי - כשלוחו של הקב"ה - מנצל את כוחותיו לעבודת ה', באופן שהכוחות הם רק ככלי, "שליח" כדי לעשות שליחותו ורצונו של הקב"ה, בלימוד

"משה" ו"איש האלקים": "איש האלקים" מורה על החיבור של בחינת איש עם שם אלקים (בגימטריא הטבע³⁵), אלקות שבערך הבריאה (והאיש הנברא), שנברא בשם אלקים (בראשית ברא אלקים גו³⁶). מה שאין כן "משה" קשור עם שם מ"ה³⁷, שם הוי"ה³⁸, שלמעלה מהבריאה].

נמצא לפי זה שמזמור "תפילה למשה" - נוסף לכך שמדבר על תפילת משה על בניישראל (וברכת משה לבניישראל) - הוא עניין כללי ביותר: תפילת וברכת הנשיא - משה, הכוללת את כל התפילות והברכות כולם; על-ידי "תפילה למשה", נשיא-ישראל, שהנשיא הוא הכול³⁹, נמשכים כל הברכות מהקב"ה למטה, בכל הפרטים ופרטי פרטים.

ד. ויתירה מזו: בכדי שאצל בניישראל ייקלטו בפנימיות ברכות הקב"ה (שלמעלה ממדידה והגבלה), מובן שגם אצלם צריך להיות מעין שני העניינים הנ"ל ("איש" ו"האלקים"),

ויש לומר, על-פי הידוע⁴⁰ שלכל יהודי יש בחינת משה שבו, כמובן מדברי הגמרא⁴¹ על הפסוק⁴² "ועתה ישראל מה ה' אלוקיך שואל מעמך כי אם ליראה את ה' אלוקיך", "אטו יראה מילתא זוטרתא היא? אין, לגבי משה מילתא זוטרתא", וכיוון ש"כל נפש ונפש מבית ישראל יש בה מבחינת משה רבינו ע"ה", לכן, כשם שאצל משה היו עניינים אלו "זוטרתא", כך נעשה זה "זוטרתא" אצל כל יהודי (אנשים נשים וטף עד סוף כל הדורות), עד שפועל עליו בעבודה כפועל שלו

35) פרס שער יב (שער הנתיבות) פ"ב. ר"ח שער התשובה פ"ו ד"ה והמרגיל (קכא, ב). שעהיה"א רפ"ו. וראה הנסמן בשיחת ש"פ צו, שבת הגדול שנה זו הערה 52.

36) בראשית א, א.

37) תו"ח שמות קטו, א. אה"ת תצוה ע' א'תרה. וראה גם תו"א יתרו סח, סע"ב ואילך. מג"א צט, ג. ובכ"מ.

38) ראה סה"מ תקס"ב ע' קלז. אה"ת וארא ע' וג. ובכ"מ.

39) פרש"י חוקת כא, כא (בנוגע למשה). וראה גם תנחומא חוקת כג. במדבר"ר פייט, כח. וברמב"ם הל' מלכים פ"ג ה"ו: לבו (של מלך) הוא לב כל קהל ישראל (והרי משה היה נשיא, וגם) מלך - רמב"ם הל' ביהב"ח פ"ו הי"א. ועוד - ראה לקו"ש חיי"ט ע' 171. וש"נ.

40) תניא רפמ"ב.

41) ברכות לג, ב.

42) עקב יו"ד, יב.

43) שם, יב"ג.

44) תניא פמ"ד.

45) נסמן לעיל הערה 30.

46) תבוא כט, ג.

47) ע"ז ה, ריש ע"ב.

48) ראה לקו"ת ויקרא א, ג.

49) משנה ברכות לד, ב. קידושין מא, ב.

בתורה, נגלה דתורה ופנימיות התורה וכולל ובמיוחד הלכות שבתורה (בחינת הוי"ו⁵⁰ שבתורה)⁵¹, כמו ספר הרמב"ם⁵² וכיוצא-בזה, וקיום המצוות בהידור, וכך הוא פועל גם בעולם, שכל עניני העולם נעשים כלי לעשות שליחותו של הקב"ה;

ועל-ידי שהשליח עושה את עבודתו בשלימות בצירוף עשר כוחותיו - הרי זה נעשה משיח⁵³ (בגימטריא שליח בצירוף עשר⁵⁴), עד לגילוי משיח יחיד שנוולד לעת זקנותם, מבחינת עתיקא קדישא, עד שהקב"ה בעצמו עומד בהתגלות, ובמה הוא "עסוק" כביכול (או בלי כביכול) - עם "אראנו", להראות לכל יהודי "נפלאות", שגם מה שקרה עמו עד עתה היה "נפלאות", ועל אחת כמה וכמה הנפלאות שבאים לאחר-מכן...

(קטעים מברכת כ"ק אדמו"ר לאנ"ש שיחיו שברכו אותו אור ל"א ניסן ה'תנש"א. 'תורת מנחם - התוועדות ה'תנש"א ח"ג עמ' 29, 39, בתרגום מאידיש)

50) כלשון חז"ל "והוי" עמו שהלכה כמותו" (ש"א טז, יח. סנהדרין צג, ב). וראה בארוכה אוה"ת יתרו ע' תתצ ואילך. סה"מ תרכ"ז ע' רפ ואילך. ע' רצ ואילך. המשך תרס"ו ע' תכט ואילך. לקו"ש חט"ו ע' 233 ואילך.

51) ו"אין כל הגליות מתכנסות אלא בזכות המשניות" (ויק"ד פ"ו, ג. וראה תו"א שמות מט, ג. תו"ח שם (יה, א"ב). וראה תשובות וביאורים (קה"ת, תשל"ד) ס"ד ס"ה), והרי פסקי דינים הלכה למעשה הם בכלל המשנה - הלי' ת"ת לאדה"ז רפ"ב.

52) חיבור "הלכות הלכות" (כמ"ש הרמב"ם בהקדמתו לספרו). ובהדגשה יתירה בתינוקות של בית רבן, עליהם נאמר "אל תגעו במשיח" (דה"א טז, כב. שבת קיט, ב).

54) ראה בארוכה לקו"ש חכ"ט (קה"ת, י"א ניסן, תנש"א) ע' 358 ואילך. ועוד.

55) ראה סוטה ח, ב. ט, ב. ו.ש"נ. תוספתא סוטה רפ"ד. מדרש לקח טוב שמות ג, ו. ועוד.

מינוי ל'התקשרות'

אפשר לקבל את גיליון 'התקשרות'

ישירות הביתה באמצעות הדואר

מינוי לשנה: 177 ש"ח (ב-4 תשלומים)

מינוי לחצי שנה: 88 ש"ח (ב-2 תשלומים)

את השם, הכתובת והתשלום יש להעביר לפי הכתובת:

'התקשרות', מחלקת המנויים, ת"ד 14 כפר-חב"ד 72915.

כמו-כן אפשר להירשם בטלפון ולשלם בכרטיס אשראי, בטל' 03-9607588, שלוחה 130

מרגישים שמשיח אחר כותלנו

...על-פי כל הנ"ל יובן גם העניין שבדורות הראשונים הייתה נקראת הפרשה "זאת תהיה" ובדורות האחרונים נקראת היא "מצורע":
אמיתית העניין של "אתהפכא חשוכא לנהורא", שהחושך עצמו יהפך לאור, יהיה רק לעתיד לבוא. כי אז יהיה גילוי העצמות, שרק מצדו (שלגביו האור והחושך בשווה) יתכן אופן זה שב"אתהפכא".
ולכן בדורות הראשונים, כאשר עדיין היו "רחוקים" מהגילוי שלעתיד, ועוד לא האיר ה"ויצא הכהן אל מחוץ למחנה גו" - שטהרת המצורע תבוא מצד המצורע עצמו - ובגילוי היה אז רק את "והובא אל הכהן",
עוד לא קראו פרשה בתורה בשם "מצורע", כי בשעה שטהרת המצורע באה מצד גילוי אור מלמעלה ולא מצד ענינו עצמו, הרי מצורע זה - מצד ענינו הוא - לא נהפך לתורה אור;
אלא היות וידעו שלעתיד לבוא כך יהיה שהחושך עצמו ייהפך לאור, קראו את הפרשה "זאת תהיה", שלעתיד לבוא תהיה "תורת המצורע" - המצורע ייהפך ל"תורה".
[. .] אך בדורות האחרונים (שנקראים עקבתא דמשיחא) מורגש אצל יהודים העניין של משיח. יהודים שומעים ומרגישים שמשיח "הנה זה עומד אחר כותלנו", ויותר מכך, לכותל יש כבר חלונות וחרכים; עוד יותר, הוא - משיח - "משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים", הוא מסתכל ומשגיח עלינו (אין זה אלא שאותו לא רואים - וזהו רק בגלל שכותלנו - הכותל שלנו - מסתיר) ולכן עושים יהודים גם מ"מצורע" - פרשה בתורה, כי כבר מאיר בתורה הגילוי דלעתיד של "ולילה כיום יאיר".

(לקוטי שיחות כרך ז, עמ' 103)

משיח מצפה - מתי יסיימו בירור הרע שבחיצוניות

...על-פי הנ"ל מובן גם מה שמוצאים בסנהדרין, שאליהו אמר לרבי יהושע בן לוי שמשיח "יתיב ביני עניי סובלי חלאים", ורש"י מפרש: "מנוגעים והוא נמי מנוגע"; גם - השקלא-וטרין בגמרא בנוגע לשמו של משיח, ושלדעת רבנן "חיוורא דבי רבי שמו (מצורע של בית רבי - רש"י) שנאמר אכן . . . חשבנוהו מנוגע גו".

...יש לומר הביאור בזה: נגעים מבטאים את מצב היהודים בזמן של עקבתא דמשיחא, שישנה "התבררות הרע" בפנימיות הגוף והנפש (של כלל-ישראל) ונשאר רע רק בחיצוניות, כך שכבר אוחזים במצב של "זכור".

- ועל-פי זה מובן גם המענה של משיח לרבי יהושע בן לוי (על שאלתו "לאימת אתי מר") "אמר לו היום", וההסברה של אליהו "הכי אמר לך היום אם בקולו תשמעו":

כלל בתורה - אין מקרא יוצא מידי פשוטו. אין הכוונה לשלול את הפירוש הפשוט של "היום" שמשיח אמר, שהיום זהו מצב של "זכור" וראויים שיבוא היום, אלא שמסבירים, שמה ש"לא אתא" הוא בגלל שחסר בשלימות של "בקולו תשמעו", גמר הבירור של חיצוניות הרע -

ובפרט בדורותינו אלו, כאשר יהודים שומעים ומרגישים שמשיח "הנה זה עומד אחר כותלנו"; ועוד יותר: לכותל כבר יש "חלונות" ו"חרכים", ועוד יותר: משיח "משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים" - הוא "משגיח" ומצפה, מתי כבר נסיים את ה"פכים קטנים", "לצחצח את הכפתורים" ולסיים את הבירור "שבסוף לבושי" -

שאז מגיע משיח תיכף ומיד.

(תרגום מלקוטי שיחות חלק כב, עמ' 70 ואילך)

(ערב) זמן חירותנו

"הניח עשר ומצא תשע" ... • למי חילק הרבי קמחא דפיסחא • חירות אמיתית - חרות מכל עניין של שוחד עצמי וקנאה ותאוה וכבוד ... • חלוקת מצות על-ידי הרבי ו"סיום" הש"ס בערב פסח תשמ"ח • כיצד הביע הרבי את קורת רוחו לבחור שהיה בידו "סיום"? * מההוראות לחג: לנצל את חג-הפסח להפצת יהדות והמעיינות במיוחד

עם אשפה, וכשאחד מבאי הבית היה יוצא, היה מוציאה החוצה. אני חשכתי שמדובר בפסולת שנפלה מהשקית, ולכן לקחתי לזרוק אותה בפח, ואת זה אכן חיפש הרבי. - כמדומני שזה היה עטוף בנייר-כסף.)

בקשה ממזכירות הרבי לתוספת במצות

במכתב ששיגרו אנ"ש ממונטריאל קנדה למזכירות הרבי, הנושא את התאריך "יום ד' כ"ז אדר, שנת כי תשא [=תשל"א]", נכתב: לכבוד מזכירות כ"ק אדמו"ר שליט"א שלום וברכה!

כמו בכל שנה גם שנה זו אנו מחלקים מצות שמורה - כהוראתו הקדושה של כ"ק אדמו"ר שליט"א.

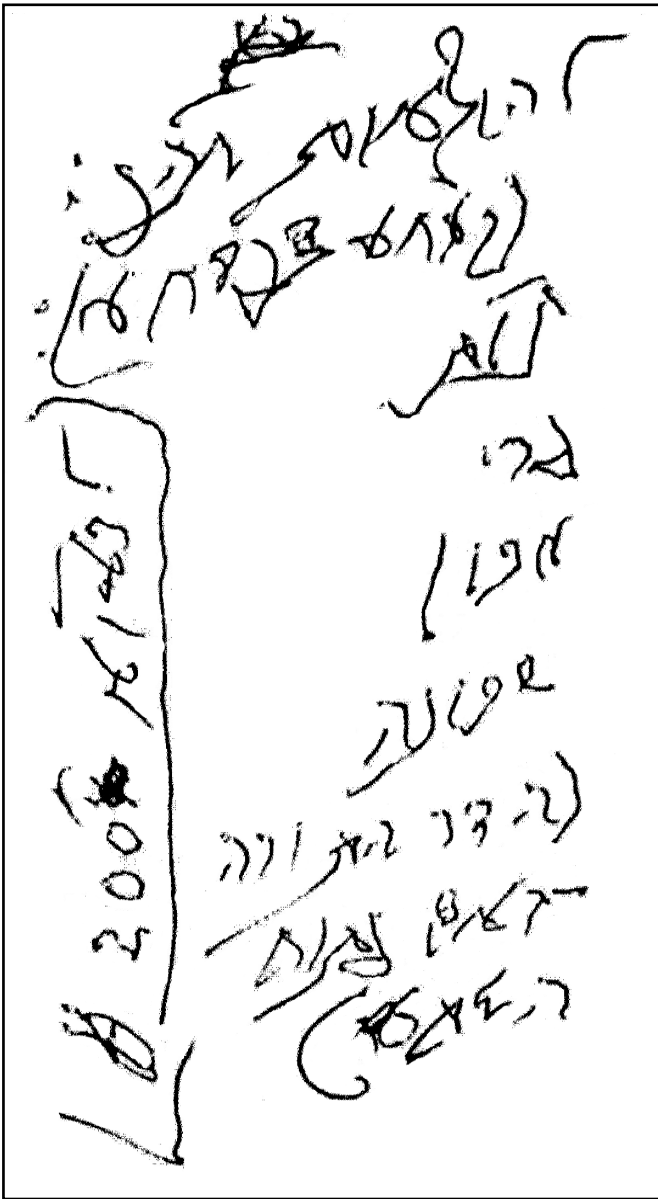
אשתקד חלקנו בערך 390 פונט מצות, וגם זה לא הספיק, אבל חסר לנו הכסף בשביל כמות יותר גדולה, היות והשנה חסר לנו הכסף אנו מסופקים אם יהיה באפשרות לקנות כמות היותר גדולה.

בשנה שעברה קיבלנו מכבודכם סיוע בסך בערך 140 דולר. ומצד מעלין בקודש נבקש להוסיף לנו

סח המשמש בקודש ר' מענדל נוטיק (כיום בקליפורניה):

שנה אחת (בין תשל"ה-תשל"ח), כליל בדיקת חמץ, נצרכו בביתו של הרבי לירק מסוים (אולי בצל). הלכתי לחנות הירקות של רסקין להביאו. שבתי מבעד הדלת האחורית וראיתי שהרבי נמצא בבית ועורך בדיקת-חמץ. הרבי היה אז בקומה התחתונה (המרתף), וכפי ששיערתי, היה אמור לארוך עוד זמן-מה עד שיגיע לקומה הראשונה, להמשיך שם את הבדיקה. כעבור כמה דקות הופיע הרבי במטבח והתקרב אלי. זותי לאחור, לפינה, אך הבחנתי כי הרבי רוצה משהו. סבור הייתי שהרבי רוצה שאעזוב את המקום, ואז הרבי פנה אלי ושאל: האם נטלת משהו? הייתי בהול מאוד ועניתי בשלילה: לא! הרבי חזר שוב על שאלתו ואני חוזר על תשובתי: לא! לא! וכששאלני בשלישית עניתי: כן חתיכת לכלוך, זה כלום! אמר הרבי: את זה דווקא אני מחפש ("האט דאָס זוך איך")! זה היה אחד מעשרת הפתיתים שהרבי הניח לבדיקת חמץ ליד פח האשפה שעמד בפנית המטבח, ואני סברתי לתומי שזו פיסת פסולת.

(הסיבה לכל זה: הסדר היה שהרבנית היתה מניחה בפינה על-ידי פח-האשפה שקית נייר חומה

על הסך דאשתקד בסיוע שיש בו ממש.

בשם ועד מבצע מצה שמורה
הרב א. שורי,
הת' שמואל נטע גליק, הת' אהרן
אליעזר צייטלין

קמחא דפסחא של הרבי

הנה פתק בכתב-יד קודשו של
הרבי:

להוצאות ח[ג] הפ[סח]:

(קמחא דפסחא):

לכ[ל] א[חד] וא[חד] \$200

תו[מכ] ת[מימים]

פרי [=פעילות עם עולי רוסיה]

מכו[ן] [=חנה, לבעלות תשובה]

[=למשפחות נצרות בשכונה]

(הדר התורה [=ישיבה לבעלי

תשובה] - באם פתוח ה...)

התרשמות מ"מבצע מצה" בארץ

מר יעקב (גיימס) רוזנטל היה
שומר מצוות, עיתונאי ומומחה
למשפט, שעמד בקשרי מכתבים
עם הרבי. בשנת תשל"ד הגיע
דיווח לרבי על התרשמותו ממבצע
חלוקת מצה-שמורה, במיוחד בסניף
ירושלים. הרבי מיהר לענות לו:
ב"ה, ערש"ק אחרי-קדושים,
ה'תשל"ד

ברוקלין, נ.י.

לכבוד מר יעקב שי רוזנטל

שלום וברכה!

בנועם קבלתי ה[דר]ישת[ש]לום] על-ידי ידידינו
משותפים, כולל ע[ל] ד[בר] התרשמותו מפעולות
מבצע מצה שמורה שנעשה על-ידי אנ"ש בארץ
הקודש ת"ו בכלל, ובירושלים עיר הקודש במיוחד.

וכיוון שתכלית ומטרת כל יום-טוב היא להביא
לשינוי לטוב בחיי היום-יום משך כל השנה כולה
בהשפעת היום-טוב, יהי רצון שיהי[ה] כן אצל
כל אחד מאתנו בתוככי כל-ישראל, ובנוגע לחג
המצות, זמן חרותנו - התקוה לחרות אמיתית,
חרות גם מא"ל זר אשר בקרבך, זה היצ[ר] ה[ר]ע[ע].

כמו בשנים קודמות, כן בשנה זו אנו שולחים - אי"ה - שליח לקבל מצות מכ"ק אדמו"ר שליט"א, בערב פסח, עבור אנ"ש והתמימים במונטריאל, ושיספיק לחזור למונטריאל בו ביום, כדי שנזכה לאכול מהם בליל ראשון דחג הפסח, השליח יהיה הת' אהרן אליעזר צייטלין.

[כאן באה רשימה של כ-80 מאנ"ש שי'].

"סיום" הש"ס בערב פסח תשמ"ח

ערב חג הפסח תשמ"ח. התפילה בבית הרבי. בסיום התפילה פונה לפתע הרבי לעבר הקהל ושואל: אם למישהו מהנוכחים יש סיום מסכת [כלומר: האם מישהו הכין סיום]? עברו מספר דקות עד שאחד התמימים שנכח במקום (כמדומה - תלמיד משיבת אהלי תורה) אמר להרב יהודה לייב גרונר שיש לו סיום. הרבי הביט לעברו ואמר "זאָל זיין בהצלחה רבה" [=שיהיה בהצלחה רבה]. בינתיים הלכו להביא (מהקומה העליונה) את המסכת. אבל הרבי לא המתין והחל מיד באמירת שיחה קצרה - בתור "הדרן" - שעניינה קישור סיום תורה שבכתב, הש"ס והרמב"ם. זמן אמירת השיחה נמשך 10 דקות בערך, ובסיומה עלה הרבי לחדרו. בדרך עצר והורה שיכריזו על זמן סיום אכילת חמץ וכו'.

דקות ספורות אחר-כך ירד במפתיע המשב"ק ר' שלום דובער גאנזבורג שי' וכידו שני בקבוקי יין שהרבי מסר עבור הסיום, וכן \$18 לבחור עורך הסיום.

ניצול חג הפסח

לנצל את חג הפסח לענייני יהדות בכלל ולהפצת המעיינות במיוחד - כותב הרבי בשנת תשי"ז ('אגרות קודש' כרך טו עמ' ג):

בוודאי ישנה תכנית מסודרת לניצול ימי חג הפסח הבא על-ינו לטובה לענייני יהדות בכלל, ולהפצת המעיינות חוצה ביחוד, והוא מהפעילים בזה, ומעורר גם את חבריו לפעולות בזה.

כדרשת חכמינו ז"ל, וממילא ג"כ חרות מכל ענין של שוחד עצמי וקנאה ותאוה וכבוד. ואז כל אחד מבני ישראל ממלא תפקידו בעולמנו זה לעשות לו ית' דירה בתחתונים, על-ידי חיים מיוסדים על תורתנו, תורת חיים, ומוצוותיה, עליהן נאמר וחי בהם, ובלשון חכמינו ז"ל, אפילו אם נמצא במצב של "אני ישנה" הרי "ולבי ער" - להקב"ה ולתורתו ולמוצוותיו.

במיטב איחולים לרפואתו קרובה ולניצול כל האפשרויות שניתנו לו לביסוס הקדושה בארצנו הקדושה על-ידי חיים מקודשים של עם הקודש הדר בה, מתוך חרות מכל עניינים המבלבלים, ובכבוד ובברכה.

להכין יין שלא יפגע בבריאות

כך השיב הרבי בשנת תשי"ז ליהודי שכתב על חששותיו משתיית ארבע כוסות יין ('אגרות קודש' כרך טו עמ' ג):

במה שכותב אודות התוצאות משתיית ארבע כוסות - יש לשאול דעת רופא שבוודאי יורה דרך להכנת היין באופן שלא יגע בבריאותו ובמילא יבטלו התוצאות אודותן כותב.

שליח להבאת מצות מהרבי

מדי שנה היה הרבי מחלק מצות שמורות לאנ"ש ולעורכי סדרים ציבוריים. הנה שני פתקים מעניינים הקשורים בחלוקת המצה שמורה של אנ"ש במונטריאל. כנראה משנת תשל"ב-ג:

בס"ד. כ"ק אדמו"ר שליט"א

הנני להודיע שאנ"ש והתמימים דמונטריאל שלחוני לקבל עבורם המצות בערב פסח, בכדי שאספיק לחזור בו ביום ולהביאם שיזכו לאכול מהם בליל ראשון דחג הפסח.

אהרן אליעזר צייטלין.

ופתק שני:

כ"ק אדמו"ר שליט"א

חודש ניסן וחג הפסח

אמירת ה"נשיא"

מראש־חודש ניסן עד י"ב בו נוהגין לקרות פרשת הנשיא שהקריב באותו יום את קורבנו לחנוכת המשכן.

לאחר אמירת הנשיא אומרים "יהי רצון", שבו מבקשים ש"יאירו נא עלי כל ניצוצין קדישין וכל האורות הקדושות הכלולות בקדושת זה השבט". נמצא שעל־ידי אמירת הנשיאים מאירים בכל יהודי כל הניצוצין והאורות של כל השבטים, הכוללים את כל ניצוצות הקדושה שבכל העולם כולו (שנברא "בשביל ישראל"). אין כאן אפוא זיכרון בעלמא, אלא פעולה נצחית.

עניין זה - חנוכת המזבח - הוא יסוד והתחלה לעבודת ישראל במשך כל הדורות. שכן חנוכת המזבח ענינה כעניין החינוך. כשם שהחינוך מניח את היסוד לכל עבודת המחונך במשך כל ימי חייו, כך גם חנוכת המזבח הועמד היסוד לעבודת המשכן, שהיא תכלית כל עבודת האדם - "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם".

(ליקוטי־שיחות כרך לב, עמ' 19)

ראש־השנה למלכים

"באחד בניסן ראש־השנה למלכים ולרגלים" (ראש־השנה פ"א מ"א)

יש לומר שהדבר קשור לכך שבחודש ניסן "נולד" העם היהודי כ"ממלכת כהנים וגוי קדוש", מלוכה וקדושה.

ושני הדברים קשורים זה בזה.

מלוכה - על יהודי להיות "כהן" ועבד של הקב"ה (על־ידי קיום מצוותיו), ו"עבד מלך מלך".

קדושה - עליו להכניס קדושה ב"חול" של ענייני העולם, שזהו עניין ה"רגלים", שהם "מקרא קודש".

(ממכתב ראש־חודש ניסן תשל"ז)

הנהגה טבעית והנהגה ניסית

הנהגה טבעית והנהגה ניסית הן שתיים שהן ארבע.

הנהגה ניסית מתחלקת לשני סוגים: א) ניסים גלויים, כגון ניסי יציאת מצרים, ב) ניסים המלוכמים בטבע, כגון נס פורים.

אף הנהגה טבעית מתחלקת לשתיים: א) הנהגה שבחיצוניותה היא טבעית לחלוטין, כגון זריעה וקצירה, ב) הנהגה כזו שניתן לראות בה בצורה מוחשית השגחה פרטית, וכגון בריאות טובה תמידית או הצלחה מופלגה בפרנסה (מה שנקרא בפי הבריות "הצלחה" או "מזל").

התורה קבעה את מניית חודשי השנה מחודש ניסן, החודש של ניסים גלויים, כדי ללמדנו שזוהי הנהגתו של הקב"ה אף במשך שאר חודשי השנה, בין אם הדבר נראה לנו כנס המלוכמים בטבע, בין אם הוא נראה לנו כהשגחה פרטית ובין אם הוא נראה לנו כטבע בלבד.

הקב"ה הוא בורא העולם ומנהיגו, והוא מנהיג את העולם כולו על כל פרטיו, ובוודאי ובוודאי שהוא

מנהיג את האדם, שהוא "עולם קטן", בכל פרטי חייו.
מהאמור ניתן להפיק שני לקחים לגבי כל פרט ופרט בחיי האדם, ככל שיהיה נראה פעוט: א) בוודאי יש בפרט זה הוראה מסויימת בעבודת האדם לקונו, ב) פרט זה מוכרח להיעשות לפי רצונו של הקב"ה, המשגיח (כאמור) גם על פרט זה.

(ממכתב י"א בניסן תשל"ג)

מעות חיטים

המטרה והתכלית של יציאת מצרים היתה מתן תורה, כנאמר, "בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלוקים על ההר הזה".

ללמדך: חירות גופנית איננה מטרה לעצמה, אלא היא חייבת להביא לידי חירות הנפש. כשם שהדבר לגבי עם, כך גם לגבי כל יחיד. לכן נהוג להתחיל את "זמן חירותינו" בעשיית מצווה, ולא מצווה סתם אלא מצוות צדקה עם הזולת - נתינת מעות חיטים - שהיא שקולה כנגד כל המצוות. כמו כן בתחילת ה'סדר' מכריזים, "כל דכפין ייתי וייכול".

(ליקוטי שיחות, כרך ז, עמ' 249)

* * *

ההכנה ל"זמן חירותינו" היא בנתינת "מעות חיטים", וגם ההקדמה הפרטית לעריכת ה"סדר" היא ההכרזה "כל דכפין ייתי וייכול".

ללמדך: "כל ישראל ערביין זה בזה", הן בדברים גשמיים הן בדברים רוחניים. יהודי אינו יכול להיות בן-חורין ולנהוג דרך חירות בפסח, ובפרט בעת עריכת ה"סדר", אם לא השתדל כמיטב יכולתו שגם חברו ישתחרר מדאגותיו. אדרבה: ההשתדלות עם חברו קודמת לעריכת ה"סדר" והחירות שלו.

(ליקוטי שיחות, כרך ז, עמ' 255)

* * *

מדוע נהוג לתת לפני החג דווקא "מעות חיטים", והרי אפשר לצאת ידי חובת מצה בכל אחד ואחד מחמשת מיני דגן?
אלא חיטים הם המין המשובח ביותר מבין חמשת המינים, וכל ענייני חג הפסח צריכים להיות באופן של הרחבה - דרך חירות.

(ספר המאמרים תשמ"ח א, עמ' 317)

אב למועדים

"היום אתם יוצאים בחודש האביב" (בא יג, ד)

"אביב" מלשון אב, לומר לך שפסח הוא אב לכל המועדים. שכן אי אפשר להגיע לחג השבועות ולחג הסוכות אלא בהקדמת חג הפסח תחילה.

זהו שנאמר (בא יב, כג) "ופסח ה' על הפתח" - חג הפסח הוא הפתח והמבוא הראשון לכל המועדים.

(אורי התורה פינחס עמ' ארטז)

שואלים ודורשים בהלכות הפסח (ב)

ההכנות לסדר

מצות:

זה הרחקה שלא יהיה כל דמיון לקרבן הפסח. ומטעם זה הגה כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע היה מסיר כמעט⁵ את כל הבשר מעל עצמות הזרוע, וכן נהג גם אביו כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע.⁶

ביצה:

מבושלת עד שתתקשה. אם לא בישלוה לפני החג, אפשר לבשלה בליל החג. הרבי היה מדקדק שלא תישכר קליפת הביצה, אף שטורח היה לו להעמידה במקומה על-גבי המצות כשהיא בשלמותה.

מרור:

נוהגים לקחת חסה⁷ [כך שמה גם בארמית, ובלשון המשנה 'חזרת'] ותמכא [כך שמה בלשון

לא לשכוח לוודא שהפרישו 'חלה' מן המצות, ואם לאו - להפריש לפני השבת.

יש לברור אותן מחשש נפוחות וכפולות - גם זה לפני השבת.

יש להכין מצות בכמות מספקת בעבור כל המסובים. שלוש מצות שלמות בקערה של עורך הסדר (וכל משתתף מבר-מצווה ומעלה), וכן מצות נוספות (שהיו בהישג-יד לקראת קיום מצוותן) בעבור כל המסובים למצוות אכילת מצה, כורך ואפיקומן.

עבור הסדר נוהגים לקחת מצות כפופות - בית קיבול, שזהו ענין 'כלי' האמיתי. ונוהגים להפריד במפה בין מצה למצה!¹

זרוע:

נוהגים לצלות את הזרוע, ויש לעשות זאת קודם השבת. שכח ולא צלה מערב שבת, אסור לו לצלותה ביום-טוב עצמו (מכיוון שאין מנהגנו לאוכלה אף ביום המחרת)², ויניח במקומה בשר מבושל³.

נוהגים לקחת חלק מצוואר עוף. כמו-כן מדקדקים שלא לאכול את הזרוע אחר-כך⁴ - כל

1 ספר-המנהגים.

2 שו"ע אדמוה"ז סי' תעג סכ"א.

3 כף-החיים שם ס"ק סג.

4 מנהג מדינותינו שלא לאכול צלי בליל פסח (שו"ע אדמוה"ז סי' תעג ס"א), וכאן משמע שמדקדקים שלא לאוכלה כלל גם בימים שלאחר מכן, כהאוסרים שהובאו בכף-החיים שם ס"ק

עברו עבודת־פרך¹³. ואנו נוהגים לקחת בצל (או תפוח־אדמה)¹⁴.

היין:

בליל הסדר חובה על כל אחד ואחת¹⁵ לשתות

13) אבודרהם, מהר"ל - 'ליקוטי טעמים ומנהגים' לכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו.

14) ביומן ניסן תרצ"ה ('רשימות היומן' עמ' רעד. 'רשימות' חוב' צ עמ' 14), כתב הרבי: "לכרפס - היו לוקחים בצל, ורק אח"כ כשנחלשו הזרות, לקחו [הנשים, 'המלך במסיבו' ח"א עמ' קלא. 'אוצר' עמ' קלד] תפוחי אדמה, אבל אדמו"ר מהר"ש לא היה שבע רצון מזה".

ולהעיר שב'אוצר' שם ציין לערוך־השולחן ומענדי־שמואל, וכן מציינים לחיי־אדם ויסוד ושורש העבודה' שנהגו בצל, ואכן גם בס' רה ס"ד פסק ערוך־השולחן שם כדעת שו"ע רבינו שם ס"א, שהבצלים טובים לאכילה [=ללא פת] ומברכים עליהם 'אדמה', ואכן מספרים שכך נהגו ברוסיה, אך במשנ"ב שם ס"ק ה כתב (מהשע"ת ס"ק ב) ש"במדינותינו [וכ"כ בשו"ת א"מ או"ח ח"א סי' סד על 'מדינותינו' הדיום, ובהגדת 'קול דוד' בשמו. מאידך בהערות הגר"מ אליהו לס' וזאת־הברכה עמ' 361 פסק שבצל חי שאינו חריף ברכתו בפה"א] לעולם אין דרך בני אדם לאכול שומים ובצלים חיים אף כשהם רכים", ובסדר ברה"נ (פ"ו ה"ד, עיי"ש בבאור הרב גרין, וכן בלוח ברה"נ פ"ט ה"א) פסק רבינו שאם הבצלים ראויים לאכילה בפני עצמם, אף אם רוב בני אדם אוכלים אותם רק עם פת - מברכים עליהם בפ"ע בפה"א. משמע שאם גם המיעוט אינו אוכלם בפ"ע, ברכתם שהכול. אבל לפי הנ"ל כנראה גם בימינו יש מיעוט שאוכלם חיים (וא"צ לסמוך על החי"י סי' תעה ס"ק טו, שאף אם אינו ראוי מברך על המרור בפה"א, שהרי בשו"ע רבינו שם סכ"ג לא פסק כן).

15) שו"ע אדמוה"ז סי' תעב סכ"ה.

מידע לסובלים מסוכרת: היין 'קברנה סוביניון' אדום של 'כרמל' כמעט ואינו מכיל סוכר כלל (מדובר בסוכר שמהיין עצמו. בינות יבשים אחרים, יש המכילים 4% ויותר).

מידע כללי: היינות (הרגילים) מתוצרת הנ"ל, וכן היין בהכשר ב"ד רבני אנ"ש הם מפוסטרים (לגבי יצרנים אחרים - יש רבים שאינם מפוסטרים כלל, כמו 'קבי הגולן' [אלא ששם יש לברר נושא אחר, בקשר לאברין אם היא מיין כשר ללא פקוק. בקבי 'כרמל' בד"כ הכל מפוסטר, אך ישנם יינות בודדים שאינם מפוסטרים, הנמכרים בשנים האחרונות בציון "לא מבושלן"], והמצב משתנה מזמן לזמן גם במיגוון של כל יצרן. בדרך כלל מיץ ענבים הוא מפוסטר). כן הם מכילים מעט מאוד תוספות. היינות ומיץ־הענבים מתוצרת משפ' שפרינגר כפר־חב"ד הם ללא כל תוספות, והיין היבש הוא גם ללא סוכר כלל. הם משוקים גם יין מבושל ממש. וראה בהערה הבאה.

המשנה, לפי הזיהוי במסורת אשכנז, ובימינו נקראת בארה"ק בטעות בשם 'חזרת' שניהם יחד - הן למרור והן לכורך. את טחינת או גירור ה'חריין' יש לעשות לפני שבת (ולסגור היטב בכלי).

עדיף להשתמש בחסה מגידול נקי מחרקים, הטעונה רק השריה קלה במי סבון ושטיפה. חסה רגילה - גם הקלחים - טעונה בדיקה היטב מן החרקים, וכבר ציינו שעדיף שלא להשתמש בחומץ או מלח [מלבד הזהירות מ'כבוש'⁸, הבעיה היא שבריכוז גדול מדי החרקים המוצצים מתים ונשארים בתוך העלה] אלא בנוזל לשטיפת כלים, בריכוז הרגיל, ולשטוף כל פינה היטב בעזרת 'ליפה' עדינה (הרבי לא אכל לקלחים)⁹.

חרוסת:

רסק פירות עבה, זכר לטיט. נעשה מפירות שנמשלה בהן 'כנסת ישראל'¹⁰, וצריך לתת בתוכה תבלין הדומה לתבן כגון קינמון וזנגביל, אך "מכמה שנים מנהגנו לא לקחת קידה וקינמון מחשש תערובת חמץ, רק תפוחים אגסים ואגוזים". צריך שתהיה בה חמיצות כלשהי, זכר שהיו משעבדים בישראל עד שהיו שיניהם קהות; ומרככים אותה ביין אדום, זכר למכת־דם¹¹. החרוסת שבקערת הרבי יבשה, וריכוכה ביין נעשה רק לפני אכילת "מרור", על־ידי שמניח מקצתה לתוך התחתית של כוס היין, אף־על־פי שבכורך לא טובלים בחרוסת את המרור אלא מניח קצת מהחרוסת היבשה שבקערה על המרור ומנערה ממנו¹².

כרפס:

ראשי־תיבות: ס'־פרך, כלומר שישים ריבוא

8) כיוון שאין יוצאין ידי חובה במרור כשהוא כבוש, ושיעור 'כבישה' בציר או בחומץ הוא "שיתננו על האש וירתח" (שו"ע אדמוה"ז סי' תעג סכ"א), וזה ייתכן לפעמים אפילו בשתיים - שלוש דקות.

9) ומציינים בזה למג"א סי' תעג ס"ק יא. אך במצב הנתון וודאי עדיף להשתמש בהם.

10) שו"ע אדמוה"ז סי' תעג סל"ב־לג.

11) צריך לרככה, כיוון ש'טיבול' ייתכן רק בנוזל.

12) 'התוועדות' תשמ"ו ח"ג עמ' 181. ספר המנהגים.

הכוס:

חייבת להיות שלמה¹⁸ ולהכיל 'רביעית'¹⁹.
שיעור רביעית על-פי ספר שיעורי תורה - 86
סמ"ק²⁰.

נוהגים להשתמש בגביע כסף²¹.
רבים אינם נוהגים להשתמש בגביע עם רגל²².

והציעו הרופאים שיקדש על מיץ ענבים, והרבי סירב, באומרו
"קידוש מאכט מען אויף וויין" [=קידוש עושים על יין].
18 שו"ע אדמוה"ז סי' קפג ס"ד.
19 שו"ע אדמוה"ז סי' תעב סי' ז' יח.
20 אך כוסו של הרבי גדולה ביותר - 'המלך במסיבו' ח"ב
עמ' שג.
21 'אוצר' עמ' קלח. 'המלך במסיבו' ח"ב עמ' שכ. כפי-החיים
סי' תעב ס"ק יא. אך 'כוס של אליהו' מזג הרבי בזכוכית שקופה
'(המלך במסיבו' שם עמ' שכב).
22 במאמרו של הרה"ג רח"י שי' אייזנבך בגיליון 400 של 'כפר
חב"ד', מסביר נוהג זה - הקיים גם בקהילות חסידיות אחרות
- כיוון שע"פ הזוהר נעשה עניין אחד מחמש אצבעות היד יחד
עם הכוס, ולכן אין מפסיקים ביניהם. וצ"ע באם אירע שיש רק
כוס עם רגל, האם לדידן יש לאחוז מתחת הרגל או מעליה.
מאידך, הגר"י לנדא ז"ל לא הכיר זהירות זו כלל, והיו שנים
בהן השתמש בגביע עם רגל (מפי בנו הרה"ח ר"א שי').
ולהעיר שבידי אדמו"רי סדיגורא עובר מדור לדור כוסו של
אבי המשפחה ה"מ ממעזריטש נ"ע, שהיא עם רגל, וצילומה
פורסם בכמה מקומות.

ארבע כוסות יין.

מי שאפשר לו, ישתה יין (אדום¹⁶) בלבד. אם
קשה לו, יערב בו מיץ ענבים טבעי, ואם גם זה קשה,
ישתה מיץ ענבים טבעי לברו¹⁷.

16 שו"ע אדמוה"ז סי' תעב סכ"ו (אם אין הלבן משובח ממנו),
וכן נהג כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו, וראה 'הגדה-היכל מנחם' עמ'
לו, שהקפיד על כך גם כל השנה. אמנם בכ"כ שנים השתמש
הרבי ביין שאינו אדום, בליל הסדר וכל השנה.
מצווה מן המובחר לקחת יין שאינו מבושל ושאינו בו שום
תערובת כלל. אבל אם אין לו יין אחר משובח כמוהו, אפילו
לכתחילה יכול לצאת בהם אם הם כשרים לברכת הגפן (שו"ע
אדמוה"ז סי' תעב סכ"ז).
לכתחילה, יין הכשר לברכת הגפן הוא שיש בו לפחות שליש
מכמותו יין טהור (ראה שו"ע אדמוה"ז סי' רד ס"ט-י. שו"ת
צמח-צדק או"ח סי' כח. אמנם יש לדעת שע"פ המבואר שם
- כל זה הוא רק כשהדרך לשתותו על-ידי מזיגה זו, ולא ניתן
לברר זאת כיום כשהיקבים מוסיפים כוהל, ומהם גם תמציות
שונות. ולכן לכל הדעות יש להשתדל להשתמש ביין שיש בו
מידה מירבית של יין-טבעי. כן לכאורה כל זה אינו שייך כלל
במיץ-ענבים, ושם יש להשתדל ביתר שאת, אם-כי ע"פ החוק
כשכותבים "מיץ ענבים טבעי" אסור להוסיף תמציות וכד').
כיום, ובפרט בסדרים הציבוריים, שמארחים גם כאלה שיש
חשש בנגיעתם ביין, סומכים רבים על הפיסטור כיון מבושל.
ויש מחמירים (ראה שו"ת אגרות-משה יו"ד ח"ב סי' נב, שו"ת
מנחת-שלמה סי' כה, ועוד).
17 ראה המובא בס' סדר פסח כהלכתו ח"ב פ"ג הערה 26,
פסקי תשובות סי' תעב אות יא, וילקוט-יוסף סי' ערב הע' יא.
באג"ק כרך יט עמ' ריג מציע הרבי מיץ ענבים כפתרון לשתיות
ארבע כוסות לחולה. (בקונטרס 'ר"ח כסלו' מובא שבליל
שמע"צ תשל"ח אחרי אירוע-הלב בא הרבי לקדש בסוכה,

הלכות ומנהגי חב"ד

שבת קודש פרשת מצורע,

ז' בניסן

לומר קדיש "דהוא עתיד" הנדפס בגמרא (הרה"ח ר' יואל שי' כהן).

יש דיון אם מי ששכח לעשות סיום ביום ה', חייב להתענות או לסיים מסכת ביום ו' ערב שבת קודש.

מוצאי-שבת קודש: אומרים 'זיהי נועם', 'ואתה קדוש כרגיל (ראה שו"ע אדמוה"ז סי' רצה ס"ג). קידוש לבנה.

בדיקת חמץ:

מי שעדיין לא קידש את הלבנה, יקדשנה הערב (קידוש לבנה הוא מצווה עוברת, וקודם לבדיקת חמץ).

הכנות: לפני הבדיקה צריך לנקות היטב את כל החדרים שצריך לבודקם, ולשמור שלא יתפזר חמץ בשום מקום, מלבד מה שמיועד לאכילה מחר ובשבת בבוקר.

זמן קצר לפני כן מניחים במקומות שונים בבית עשר חתיכות של חמץ קשה, כל אחת מהן פחות מכזית ועטופה בנייר, אך לא בנייר כסף, שאינו נשרף היטב (נכון שיהיו על-כל-פנים כל הפתיתים ביחד - כזית). [הילדים יערכו רשימה היכן הניחו את החמץ, ואם אבד אחד הפתיתים - יעשו שאלת חכם].

זמנה: כמו באור לארבעה-עשר - מיד אחרי צאת הכוכבים (במרכז הארץ - בשעה 7:37), ותמיד לאחר תפילת ערבית.

שכח לברוק בלילה, יברוק ביום לאור הנר. שכח, לא יברוק בליל שבת אלא בליל יום-טוב (שו"ע אדמוה"ז סי' תלה ס"ג. 'ע"פ שחל בשבת' פ"ג הע' יב).

מקומה: כל המקומות שיש לחוש ולהסתפק שמא הכניס לתוכם חמץ, אפילו באקראי, צריכים בדיקה.

אופנה: בודקים לאור נר של שעווה, ועל-ידי

יום רביעי

יום הבהיר י"א בניסן

יום הולדת את כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו בשנת תרס"ב, דור שביעי לנשיאי חב"ד (משנת תש"י ואילך. קבלת הנשיאות בשלמות מיו"ד שבת תשי"א). התחלת שנת המאה ושבע להולדתו.

יום התוועדות. היום מתחילים לומר מזמור ק"ז. לאחר אמירת המזמור של הרבי אומרים את המזמור המתאים לכל אחד, לפי מספר שנותיו.

יום חמישי

י"ב בניסן

תענית בכורות (מוקדם). מתענים - בין בכור מאב, בין בכור מאם, ואפילו כוהנים ולוויים. ונתפשט המנהג, שבמקום להתענות משתתפים הבכורים (גם קטן שעתידי להגדיל בערב פסח שחל בשבת) בערב פסח בסיום מסכת עם סעודת מצווה, וממילא פוקעת התענית לגמרי. יכולים לסיים מסכת גם מתלמוד ירושלמי.

סיום מסכת: בסיום היחיד שהיה בהתוועדות של הרבי (סיום המסכת ממש, לא 'הדרן' כרגיל), בכ"ד טבת תשי"ב, סיים הרה"ח ר' מאיר אשכנזי ז"ל והתחיל לומר קדיש דרבנן, והרבי הורה לו

נוצת עוף [כדי לאסוף מהחורים והסדקים]. הבודק מניח את החמץ שמוצא בשקית קטנה של נייר. בגמר הבדיקה מניח את השקית, הנוצה והנר שנותר בתוך כף עץ קעורה, עוטף הכל בנייר נוסף (מלבד ידית הכף שנשארת מחוץ לעטיפה), כורך חוט סביב הנייר כמה פעמים, מהדקו וקושרו. [צריך להיזהר להוציא מהשקית את הדף שבו הברכות וכו', שלא ישרפוהו ח"ו].

בין הברכה לתחילת הבדיקה אין לדבר כלל, אפילו מענייני הבדיקה. ונכון שלא לדבר כלל שלא מענייני הבדיקה כל זמן הבדיקה.

כתב רבנו הזקן: "ויעמיד מבני ביתו אצלו לשמוע הברכה שיבדקו איש במקומו, ולא ישחו בינתיים, ויזהרו לבדוק תחילה בחדר הסמוך למקום ששמעו הברכה", וכותב הרבי שייטכן [אבל לא בהכרח שכן יש לנהוג] שכונתו היא, שמצווה לזכות גם את בני-ביתו (הגברים) בבדיקת החמץ, וכיוון שגם בעל-הבית בעצמו יבדוק קצת - אין בזה סתירה לדין "מצווה בו יותר מבשלוהו".

את החמץ הנמצא בבדיקה שומרים כנ"ל, ושורפים למחרת בבוקר, כדלקמן. אחר הבדיקה מבטלים את החמץ שלא מצאנו, באמירת "כל חמירא" (הראשון).

מכירת חמץ:

נוהגים לעשות את הרב 'למורשה', דהיינו מיופה-כוח למכירת החמץ ולכתחילה עושים זאת בכתב. חובה להוסיף בטפסים לפני ההחתמה את שם הרב. רושמים את פירוט המקומות שהחמץ נמצא בהם. אם אפשר, עושים זאת בצירוף 'קניין-סודר', ליתר תוקף. באין-ברירה ניתן לייפות את כוח הרב גם בטלפון].

בבית האדמו"ר [כנראה - רק הרבי בעצמו] מוכרים את החמץ לרב בצירוף 'ערב-קבלן', והוא מוכרו לגוי. הרב מוכר את החמץ לגוי בשטר ובקניינים נוספים, עם 'ערב-קבלן' [הערב-קבלן עצמו מוכר את החמץ שלו כהלכה ליהודי אחר, ייתכן אף למי שמשתתף במסגרת המכירה הזאת, או מייפה את כוחו של רב אחר למכור את שלו]. בזמן האחרון אין מדקדקים במסירת המפתח

במכירת חמץ.

מוכרים גם חמץ גמור, וגם את כלי החמץ (שמא נותר עליהם חמץ 'בעין'), ואין צריך להטבילם לאחר הפסח.

עדיף לפרש בשטר שהמכירה תחול קודם השבת, מלבד מה שישאר בשבת לפני זמן איסורו, שאותו מקנה לו מעכשיו ('ערב פסח שחל בשבת' פ"ד סוף הערה ג).

"כשמכר הרבי את החמץ [בשנת תשל"ד] להרה"ח ר' שמואל לויטין, אמר שצריך לעשות שינוי או היכר וכו' שהמכירה בשנה זו היא אור לי"ג ניסן (התאריך על השטר הוא י"ג ניסן, ובכל שנה המכירה היא אור לי"ד, והשנה אור לי"ג)" - (ספר זיכרון 'דברי שלום').

תספורת-מצווה: אודות זמן תספורת הבן, שיום הולדתו חל הערב: אין כדאי לדחות לאחר-זמן, כי אם לעשות את התספורת הערב או למחרת ביום (בקל-יחומר מאם חל בערב-פסח).

יום שישי

"ג בניסן

יום ההסתלקות-הילולא של כ"ק אדמו"ר ה'צמח צדק' נ"ע, דור שלישי לנשיאי חב"ד (ביום ג' בסיוון תקפ"ח - קבלת הנשיאות בגלוי). נסתלק בשנת תרכ"ו, ומנוחתו כבוד בליובאוויטש. יום התחלת הנשיאות של בנו הצעיר, כ"ק אדמו"ר מהר"ש נ"ע.

כל אחד ואחת, אנשים נשים וטף, ינצלו 'עת רצון' זו, כדי: א) ללמוד פרקי משנה (על-כל-פנים פרק אחד, המתחיל באות אחת) של שמו הקדוש. ב) להוסיף בלימוד תורתו של בעל ההילולא. ג) להוסיף בעבודת התפילה. ד) להוסיף בנתינת צדקה, ומה טוב - לעניין השייך לעבודתו המיוחדת של בעל ההילולא או למוסדות העוסקים בעבודתו, ובעבודת רבותינו נשיאינו ממלאי-מקומו. ה) לקיים התוועדות של שמחה, בה יקבלו עליהם הנאספים החלטות טובות בענייני תורה ומצוות.

שחרית: אומרים היום 'מזמור לתודה'.

נשיא: היום אומרים את פרשת "זאת חנוכת

הכנות לשבת:

- * אין לבשל לשבת זו מאכלי חמץ דביקים.
- * רצוי לבשל רק מאכלים כשרים לפסח בכלי-פסח, ולהעבירם לכלים חד-פעמיים (ולא לכלי הפסח, מחשש שייפלו עליהם פירורים של חמץ), לצורך סעודות-שבת. בשעה שניגשים לתבשילי פסח, כדי להעבירם לכלים חד-פעמיים, יש לזכור להיות נקי מכל פירור חמץ.
- * להשאיר חמץ בצמצום (ומוצנע מילדים) עבור כל בני המשפחה, כדי שיאכלוהו כולו ולא יזדקקו לעצות כיצד לבערו בהגיע הזמן.
- * לאכול על שולחן ללא חריצים או כשהחריצים מכוסים (כנ"ל בכיסאות), כך שיוכלו לבער בנקל את הפירורים, כגון בפריסת מפה חד-פעמית על השולחן, ומפית לחמץ לכל אחד ואחד.
- * האוכלים את החמץ בליל שבת בקצה אחר של הבית, ישתדלו שיראו משם את הנרות.
- * את הנרות יש להניח בקצה השולחן ולא על המפה, וזאת כדי שיהיה אפשר לאחור הסעודה לסלק את המפה.
- * להכין מפות חד-פעמיות (ואם צריך לגזורן - לעשות זאת היום), וכלים חד-פעמיים. אם צריך, אפשר לקדש וליטול ידיים בכלים כאלה, אם יש בהם שיעור.
- * להכין קיסמים לניקוי השיניים אחר סעודת שחרית. בעניין שיניים תותבות - יש שהתירו השנה על-ידי ניקוי בלבד, ויש שדנו להתיר הגעלה בכלי שני בשבת ('ע"פ שחל בשבת' פ"ז ס"ו ובהערות ה'מנחת שלמה' ע"ז).
- * לוודא שהופרשו תרומות ומעשרות על כל פירות-העץ שגדלו באה"ק בשנה השישית (גם אלה המיועדים לחג).
- * להרכיב מסגנת חדשה לפסח בפיות הברזים במטבח (הנהוגים בזה).
- לא לשכוח להכין היום לליל-הסדר:
- * לכוון את שעון-השבת על-פי הזמן הצפוי לסיום ה'סדר'.
- * להשאיר אש דלוקה (כמו 'נר נשמה') להדלקת נר יום-טוב ולבישול המאכלים בחג.
- * המכנינים פמוטות מיוחדים ליום-טוב, ידביקו

המזבח" עד "כן עשה את המנורה", שהיא כנגד שבת לוי.

שריפת החמץ: שורפים לפני השעה 11:44, כמו בערב-פסח בכל שנה. אין שורפים אותו בתנור שמבשלים או אופים בו משהו, אלא עושים עבורו מדורה נפרדת. ונכון לשרוף 'כזית', לקיים בו מצוות ביעור.

במקביל לביעור, אין לשכוח לנער את החמץ העלול להימצא בכיסי ובקפלי הבגדים, ובפרט באלו של הילדים. כמו-כן לגבי החמץ העלול להימצא בתוך המכונית (אם לא ניקו ובדקו שם לפני-כן), וכן בפחי האשפה (או לפוסלו מאכילת-כלב). ולסגור היטב את החמץ המיועד לסעודות שבת.

אין אומרים עתה 'כל חמירא'. גם מי ששכח ואמר זאת, יחזור ויאמר זאת ביום שבת קודש אחרי הסעודה, בשעת השבתת החמץ, לפני השעה 11:44.

בשנים תשל"ד ותשמ"א אמר הרבי את ה'יהי רצון' לאחר שריפת החמץ ביום ו' ערב שבת-קודש.

מצות מצווה: הנוהגים בזה, אופים השנה בערב שבת-קודש אחר חצות היום (שו"ע אדמוה"ז תנח"ד). ומבטלים כרגיל את הפירורים והבצק הנדבק בכלים (שלא ישכחו לבטלם אחר-כך).

עירובי-חצרות: הרבנים וכד' יזכרו לזכות היום (אפילו בין השמשות) לכל העיר את המצות של 'עירובי-חצרות', כדין הנעשה בכל שנה בערב-פסח (שו"ע אדה"ז שסח"ד). לפני-כן צריך להפקיר או לכלות את העירוב דאשתקד, כמובן.

אכילת חמץ, הכשרת כלים, עשיית מלאכה, תספורת ונטילת הציפורניים - מותרות כל היום. יש ללבוש בגדים נאים, לערוך את השולחן ולהציע את המיטות כרגיל בכל שבת, ולא לזלזל חלילה בכבוד היום ובקדושתו.

* בקריאת 'שניים מקרא ואחד תרגום' יש לקרוא הן את ההפטרה דשבת-הגדול ('וערבה') והן את ההפטרה הרגילה של פרשת השבוע, 'אחרי' ('הלא כבני כושיים').

במקרה.
* לנגב את עלי החסה, ובפרט בשביל ה'כורך'.
* להכין 'הגדות' לכל המסובין (אסור לחפשן בשבת).
* להכין מאכלים לתינוקות לשבת וליום-טוב.
* המחליפים בבית-הכנסת פרוכת לקראת יום-טוב, יעשו זאת היום (ואם שכחו, יחליפוה לאחר כניסת החג, ועייין בשו"ע ארמוה"ז שטו,ז).

בהם את הנרות עוד היום.
* לדאוג להפריש חלה מן המצות, אם טרם הפרישו במאפייה.
* לבדוק את המצות מחשש כפולות ונפוחות.
* לצלות את הזרוע ולבשל את הביצה (והתפוח-אדמה לכרפס) בערב שבת.
* לפורר את ה'חריין' (ולסוגרו היטב בכלי).
* לטחון את החרוסת.
* לבדוק את החסה מחרקים, לסוגרה ולאחסנה

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו
ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,
בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש